

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

**ПРОГРАМА
фахового іспиту**

**для здобуття освітнього ступеня магістра
на основі НРК6 та НРК7**

галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
спеціальність	035 «Філологія»
спеціалізація	035.10 «Прикладна лінгвістика»
освітні програми	«Прикладна лінгвістика (лінгводидактика, англійська мова)», «Прикладна лінгвістика (політична лінгвістика, англійська мова)»

Київ 2023

ВСТУП

Програма фахового іспиту для здобуття освітнього ступеня магістра за освітніми програмами «Прикладна лінгвістика (лінгводидактика, англійська мова)», «Прикладна лінгвістика (політична лінгвістика, англійська мова)» за спеціальністю «Філологія» базується на вимогах освітньо-кваліфікаційної характеристики і освітньо-професійних програм.

Програма визначає перелік питань, структуру білету та критерії оцінювання знань здобувачів ступеня магістра за спеціалізацією 035.10 «Прикладна лінгвістика».

Фаховий іспит складається з тестової перевірки знань вступників з таких дисциплін:

1. Основи теорії мовної комунікації.
2. Практика перекладу з першої іноземної мови.
3. Стилїстика першої іноземної мови.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Розділ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сутність теорії мовної комунікації, її об'єкт і предмет. Основні підходи до визначення комунікації. Традиції в теорії комунікації: риторична, семіотична, феноменологічна, кібернетична, соціопсихологічна, соціокультурна, критична. Методи дослідження мовної комунікації.

Комунікація і спілкування. Функції спілкування. Спілкування як діяльність. Типи спілкування. Основні закони спілкування. Моделі комунікації. Мотиви, цілі та функції комунікації.

Сутність мови, мовлення, мовленнєвої діяльності. Елементарні компоненти і засоби комунікації. Канали комунікації. Комунікативний шум. Вербальні і невербальні компоненти спілкування. Ситуативний контекст спілкування. Зворотний зв'язок у комунікації. Форми мовного спілкування.

Типи і види мовлення як діяльності. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності. Породження і сприйняття мовлення як основа комунікації.

Сутність і структура мовленнєвого акту. Основні параметри мовленнєвих актів. Типологія мовленнєвих актів. Дискурс і його організація. Типи дискурсів.

Сутність комунікативного акту. Комунікативні інтенції. Стратегії мовленнєвого спілкування. Комунікативний кодекс і його складники. Основні принципи спілкування та максими їх утілення. Правила спілкування. Конвенції спілкування Етикет мовленнєвого спілкування.

Культура мовлення та мовленнєва культура. Мовні норми і правильність мовлення. Комунікативні якості мовлення. Акустичні параметри мовлення. Культура слухання. Механізми мовленнєвого впливу.

Сутність і природа комунікативних девіацій (невдач). Комунікативні бар'єри. Типологія комунікативних девіацій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник / Ф.С. Бацевич. – К.:ВЦ «Академія», 2016. –344 с.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. / Н.П. Волкова. – К.:ВЦ «Академія», 2016. –256 с.
3. Дороніна М.С. Культура ділового спілкування і партнерства / М.С. Дороніна, А.В. Доронін. – Харків: ХНЕУ, 2010. – 204 с.
4. Культура спілкування: Навч.-методичний посібник / За ред. Ф.С. Арвата. – К.: ІЗМН, 2011. – 328 с.
5. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. / О.А. Семенюк, В.Ю. Паращук. – К.:ВЦ «Академія», 2017. –240 с.
6. Шеломенцев В.М.Етикет і сучасна культура спілкування: навч. посіб. / В.М. Шеломенцев. – К.: Лібра, 2013. – 416 с.
7. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. / О.В. Яшенкова. – К.: ВЦ «Академія», 2018. –312 с.

Розділ 2. ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Переклад як прикладна мовна дисципліна, її предмет і значення. Усний переклад і його види. Письмовий переклад і його види. Способи перекладу. Стратегії перекладу.

Способи перекладу англійських антропонімів. Способи перекладу українських антропонімів. Способи перекладу імен царів, королів, біблійних імен. Переклад прізвищ.

Переклад назв компаній, фірм. Переклад назв громадських установ, партій й профспілок. Переклад назв міжнародних установ і організацій. Переклад назв інформаційних агентств. Переклад назв театрів, кінотеатрів та готелів. Переклад назв установ, названих на честь визначних історичних й політичних діячів. Переклад назв газет й журналів.

Переклад назв країн. Принципи перекладу назв міст і сіл. Переклад назв вулиць і проспектів. Переклад назв частин світу, континентів. Переклад назв гір. Переклад назв водоймищ: озер, рік, морів, океанів. Переклад назв національних заповідників і парків.

Поняття інтернаціоналізмів та термінів. Типи інтернаціоналізмів. Способи перекладу інтернаціоналізмів відповідно до їх типів. Псевдоінтернаціоналізми (хибні друзі перекладача). Способи перекладу термінів.

Поняття реалії. Типи реалії. Способи відображення значення реалії англійською та українською мовами.

Поняття фразеологічного звороту й сталого виразу. Типи фразеологічних зворотів. Способи перекладу фразеологічних зворотів.

Поняття аббревіатури та акроніму. Основні типи аббревіатур та акронімів. Шляхи відтворення при перекладі.

Поняття неологізму. Мовна інтерференція та проблема перекладу неологізмів. Функції неологізмів.

Поняття евфемізмів. Класифікація евфемізмів. Основні способи відтворення евфемізмів.

Поняття синтаксичної іменникової конструкції. Принципи творення безсполучникових іменникових конструкцій.

Поняття трансформації. Основні лексико-семантичні заміни: генералізація, конкретизація, диференціація, модуляція, цілісне перетворення, компенсація втрат. Додаткова експлікація та описовий переклад. Синонімічний й антонімічний переклад.

Типи граматичних трансформацій (перестановка, заміна, додавання, упускання, членування та об'єднання речень).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карабан В.І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову : навч. посібник / В.І. Карабан, Дж.Мейс. – Вінниця, 2003.
2. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник / В. В. Коптілов. – Київ : Юніверс, 2003.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу : підручник / І.В. Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2006.
4. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту : навч.посібник / С. Є. Максимов. – Київ : Ленвіт, 2012. – 203 с.
5. Черноватий Л.М. Переклад англомовної економічної літератури : навч. посібник / Черноватий Л.М., Карабан В.І., Пенькова І.О., Ярощук І.П. – Економіка США. Загальні принципи. – Вінниця, 2005.

Розділ 3. СТИЛІСТИКА ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Поняття стиль, стилістика. Стилiстика у системi наук. Текст. Контекст. Рівні аналізу.

Фонетичні засоби стилістики (алітерація, асонанс, ониматопея). Графічні засоби. Графіко-фонетичні засоби. Рима. Ритм. Наголос.

Стилiстичнi функцiї лiтературної мови. Стилiстичнi функцiї розмовної мови. Диференціація лексики англійської мови за стилістичними ознаками. Стилiстичнi функцiї фразеологiзмiв англійської мови.

Поняття семасіології. Лексична та стилістична семасіологія. Полісемія. Синоніми. Антоніми. Омоніми. Пароніми.

Поняття експресивних засобів та стилістичних фігур на синтаксичному мовному рівні. Синтаксичні виразні засоби, які засновані на експансії вихідної моделі: повтор, перелічення, синтаксична тавтологія, емфатичні конструкції, вставні речення. Риторичні питання. Асиндетон і полісиндетон.

Офіційно-діловий стиль. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської і української мов: Навчальний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2011.

2. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англїйської мови і дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.
3. Жуковська В.В. Основи теорії та практики стилїстики англїйської мови: Навчальний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010.
4. Кухаренко В. А. Практикум зі стилїстики англїйської мови: Підручник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2000.
5. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англїйської мови. – Вінниця: Нова Книга, 2004.
6. Лотоцька К. Я. Стилїстика англїйської мови: Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008.

КРИТЕРІЇ
оцінювання фахового іспиту
для здобуття освітнього ступеня магістра

1. Загальні положення:

Мета фахового іспиту – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників згідно з вимогами програми вступного фахового іспиту.

2. Структура екзаменаційного білета:

Екзаменаційний білет з фахового іспиту складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання:

- Рівень знань оцінюється за 200-бальною шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Особи, які отримали менше 100 балів, участі у конкурсі не беруть.